

disse Forhandlinger havde fundet Sted, og da alle disse Aulhoriteter erklærede sig aldeles eenstemmig for, at der ikke kunde udledes af Grundloven, at de omhandlede Bestemmelser maatte ansees hævede, kunde Justitsministeriet ikke længere derom være nogen Tvivl. En saadan eenstemmig Uttring fra mange eller flere forskellige Aulhoriteter kunde naturligviis kun tjene til at bestyrke denne Mening, og om Justitsministeriet fra Begyndelsen af end ikke havde været aldeles paa det Rene, saaledes som ogsaa fremgaaer af Motiverne, saa kunde en saadan Bestyrkelse, som herved fremgik, dog ikke Andet end oplære Spørgsmaalet. Jeg tillader mig nu at henstille til Thingets egen Bedømmelse, om det vilde være den rette Fremgangsmaade fra Justitsministeriets eller fra Regjeringens Side overhovedet, naar der her i Thinget har yttret sig forskellige Meninger om dette i sig selv maaffee meer eller mindre tvivlsomme Spørgsmaal, naar der har yttret sig saa forskellige Meninger derom, at næsten et lige Antal Stemmer af dem, som have ladet sig høre, have yttret sig pro og contra, for og imod, om det saa vilde være den rette Fremgangsmaade af Ministeriet at tage en Beslutning lige modsat den, som alt engang har været taget. Er desuden Ministeriet ikke nødsaget til engang at tage en Beslutning om saadanne Ting, det være sig før eller senere? Ministeriet staar i den Nødvendighed at maatte beslutte sig til, om det vil tilstede Jøder Afgang her til Riget eller ikke ifølge de bestaaende Bestemmelser eller efter det Princip, som man har meent at kunde udlede af Grundloven. Naar Ministeriet nu engang har taget denne Beslutning, saa kan det ikke opgive den, med mindre det viser sig, at denne Beslutning har været urigtig. Men en saadan Urigtighed fremgaaer ikke af dette Things afgivne Botum om Sagen; deraf vilde kun fremgaae, mine Herrer! at Thinget ikke fandt det nødvendigt, paa nærværende Standpunkt at tage dette Lovudkast under Behandling, og Ministeriet maatte vedblive at beholde den Fortolkning, som det efter modent Overlæg engang har fulgt. Heraf vilde igjen følge, at naar en Jøde eller Mosait kom her til Landet, saa maatte Ministeriet fremdeles anvende ef-

ter dets Formening gjeldende Bestemmelser, og dersom Mosaiten derved troede sig fornærmet, saa havde han Afgang fri til Domstolene, saa kunde han anlægge Søgemaal mod Ministeriet til at ophæve den tagne Bestemmelse, og derved vilde Spørgsmaalet vistnok faae sin Afgjørelse for Ministeriet. Var der engang faldet Dom i en Sag af den her omhandlede Bessaffenhed, da maatte Ministeriet underkaste sig dens Bestemmelse, men det kunde ikke afhænge af Thingets Botum, om Ministeriets Beslutning var rigtig eller ikke. Det er denne Betragtningssmaade, jeg har anseet det for aldeles nødvendigt at maatte fremhæve.

Cultusministeren: Der ere nogle Ord i min Collegas Foredrag, som nøde mig til at tage Ordet, for at der ikke skal opstaae Misforstaaelse. Han nævnte den Collega, som sad ved hans Side, hvorved han vel tænkte paa mig; jeg troer, der var en lille Feil deri. Indenrigsministeren har været hørt derom, hvilket findes udtalt i Motiverne til Udkastet Side 7. Jeg har ikke deeltaget i denne Sags Behandling uden som Medlem af Statsraadet, og det er maaffee ikke saa ganske urigtigt at fremhæve dette, da deraf fremgaaer, at Ministeriet ikke har troet, at her svævede noget Spørgsmaal om religiøs Tolerance; min Collega Justitsministeren har heller ikke spurgt mig derom, thi han var saa aldeles vis paa sin egen Mening og min Mening i den Henseende, at der fra det religiøse Standpunkt ingen Tvivl var, men at det var et Retsspørgsmaal, som stod i Berøring med andre Forhold, som fortere under Indenrigsministeriet, at det ikke var en religiøs, men en borgerlig Bestemmelse, som der handlede om. Der er ogsaa meget god Grund til at antage, naar man tænker paa Jødernes Stilling og Skjæbne i det foregaaende Aarhundrede, at der ved Lovgivningen om Jøderne meget ofte har gjort sig ganske andre Hensyn gjældende, navnlig sikkalste Hensyn og finantzielle Hensyn, efter den Tids Opsatning af Jødernes Indflydelse paa Handel og Wandel og Benge og Finantser. Det var dette, jeg troede at maatte tilføie, for at man ikke skulde komme til den Misforstaaelse, at der havde herffet nogen Tvivl